

Чырвоная Зьмена

№ 92 (1059) | НЯДЗЕЛЯ, 20-га красавіка 1930 г.

**ШТОДЗЕННАЯ ГАЗЭТА РА-
БОЧА-СПЯЛАНСКАЯ МОЛАДЗІ**
Орган ЦК і Менскага АК ЛКСМБ
Умовы падпіскі:

1 месяц	30 кап.
3 месяца	90
6 месяца	1 р. 80
1 год	3 р. 30

АДРАС РЭДАКЦЫІ:
Менск, вул. Карла Маркса, 38
Тэлефоны: рэдакцыя—7-25,
секратарыят—12-19.
АДРАС КАНТОРЫ:
Номінальскіх 25, тэлеф. № 983.
ГОД ВЫДАННЯ IX.

Комсамольца прыгаварылі да 3-х год турмы
ПАРЫЖ, 18. Страсбургскі суд вынес прыгавар па справе пяці салдат артылерыйскага палка і двух страсбургскіх рабочых, якія абвінавачваліся ў антымілітарэскай прапагандзе. Суд прыгаварыў рабочага комсамольца Бурдон да трох год турмы і 1 тысячы франкаў штрафу, а ўсіх астатніх да турэмнага зняволення ад двух да шасці м-цаў.

Савецкая ўлада ў Хубэйскай правінцыі
ШАНХАЙ, 18. Па паведамленьню ханьцзюэскай газет, з паведаў Янсі і Хуанан (на паўночным усходзе Хубэю) устаноўлена савецкая ўлада. Уся зямля была канфіскавана і перададзена паміж сялянамі.

XIII ЗЬЕЗД КП(б)Б 28-га МАЯ XIII ЗЬЕЗД КП(б)Б НАЗНАЧАНЫ — НА 28-е МАЯ 1930 г. —

- ПАРАДАК ДНЯ XIII ЗЬЕЗДУ:**
1. Доклад ЦК УсеКП(б)
  2. Доклад ЦК УсеКП(б)
  3. Справаздача ЦК КП(б)Б:
а) Палітычная — тав. ГЕЙ,
б) Арганізацыйная — тав. ВАСІЛЕВІЧ.
  4. Справаздача Цэнтральнай Рэвізыйнай Камісіі — т. КРОЛЬ
  5. Справаздача ЦК РСІ — т. КАЛІНІН
  6. Выкананьне пятага года паводле праграмы — т. т. БАНІК і ГРЫСЕВІЧ
  7. Кантрасны рух і ўдзел савецкай гаспадаркі — т. т. ГАМАЗЕА і РАЧЫЦКІ
  8. Задачы профсаюзаў у рэканструкцыйным перыяд — т. РЫЖОЎ
  9. Выбары цэнтральных установаў партыі.
- Мяркуючы, што 1) адзіны дэлегат з рашучым голасам на 100 членаў партыі і адзіны дэлегат з дарэчным голасам на 200 членаў партыі, 2) зьлішы паказанне большасці дарэчных галасоў прадстаўніцтва іх будучы.
- Секратар ЦК КП(б)Б ГЕЙ

Вая перамога мірнай політыкі СССР

Паміж памятка для працоўных краінаў бандыцкага налету, арганізаванага міністрам унутраных спраў Хітлера па савецкай гандлёвай паліцыі і Агэс у Лёндане, і гэтае малятае тры гады.

Перад гэтым налетам Чамберлен адмовіўся ад ратыфікацыі Ланскага ў 1924 годзе ўрадам Вялікабрытаніі, які ўступіў уладу савецкаму, агульна-палітычнага палітычнага англа-савецкага дагавору.

Чамберлен быў вольны ангельскай агульнай адрыва і сьвязь з савецкай і агульнай у грубейшай і формі разрыву дэмакратычных іх у Савецкім Саюзе.

Гэтыя тры гады адбыліся шматлікімі, якія выклікалі вяртання ў савецкі стану капіталістычнай палітыцы Англіі. Прычым і пераможца ўва ўва ангельскай капіталістычнай эканоміі, рэзкае пачынае вытворчасці шэрагу новых тавараў, вяртаючы рост працоўна, шырокае распаўсюджанне вагаваных савецкай эканоміі, — усе прымушвае брытанскую буржуазію лічыць раз савецкай прадукцыі і СССР. З другога боку, гэты рост і разгортванне індустрыялізацыі савецкай краіны, пачынае пачынаць у галіне сацыяльнай перабудовы нашай сельскай гаспадаркі, які і развіццё іх у шэрагам капіталістычных краінаў, прымушвае частку буржуазіі Англіі прысудзі да думкі аб ахвотнасці аднаўлення дэмакратычна-савецкай эканоміі.

Дзікія шырокія ангельскія рады мав на „рабочы“ ўрад Вялікабрытаніі, які ахоўвае інтарэсы буржуазіі, беспасрэчна, таксама адзіна значную ролю ў падпісанні дагавору з СССР.

Выніку — ангельскі „рабочы“ ўрад пачаў на заключэнне дагавору з Савецкім Саюзам. Новы англа-савецкі дагавор усталявае прынцыпы ўзаемнага вышэйшага спрыяльнага таварам, гаспадарчым арганізацыям і грамадзянства і арганізацыі права падаткаў і за савецкіх гандлёвых прадпрыемстваў і яго кіраўнікамі.

Гэты ўважлівы перанясення на савецкую гаспадарку практыкі французскай рэакцыйнай буржуазіі, якая ўважлівая ў спробах адкрытага іх рэакцыйнага будаўніцтва „грашовых

Надыходзіць баявы дзень

Шматмільённыя масы пролетарыату, пад сцягамі кампартыі выйдучы на вуліцы Чорныя сілы сусветнай буржуазіі і яе найміты ня здолеюць прыгнэць рэвалюцыйнага шторму пролетарскіх сіл

1-га мая — барацьба супроць беспрацоўя і фашызму
ГЕЛЬСІНГФОРС, 18. — Орган левых сацыялістыч. „Цывод-тая“ публікуе адозву, якую заклікае рабочых Фінлянды да стварэння 1-га мая адзінага фронту працоўных пад лозунгам барацьбы супроць беспрацоўя і фашызму ў абарону сацыялістычнага будаўніцтва ў СССР.

„Трохднёвік рабочай моладзі“ ў Францыі

ПАРЫЖ, 18. Па ўсёй Францыі ідзе энэргійная падрыхтоўка „трохднёваму рабоча-моладзінскаму“ прызначанага на 19, 20 і 21 красавіка ў Парыжы. На меркаванне комсамольцаў, у гэтыя дні скажэцца 2 зьезд рабочай і сялянскай моладзі, на якім будуць прысутнічаць не толькі дэлегаты комсамольскіх арганізацый, прадпрыемстваў, руднікоў, будаўнічых работ, і фарм, але і танкі і прадстаўнікі ўсіх арганізацый рабочай моладзі, незалежна ад іх кірунку. Такім чынам, на зьездзе будуць прадстаўлены хрысціянскія, сацыялістычныя і адкрыта буржуазныя арганізацыі моладзі.

Дэлегатаў будуць савецкай рэдакцыя членам арганізацый у магчыма большым ліку, што прыдзецца „трохднёваму“ харатар масавай дэманстрацыі ў дні, калі буржуазная Францыя будзе святаваць вяртання.

У ЦЭНТРА „ТРОХДНЁВІКУ“ БУДУЦЬ СТАЯЦЬ ЗЬЕЗД, ЯКІ СТАВІЦЬ ПЕРАД САБОЙ ВАЖНУЮ І АДКАЗНУЮ ПРОГРАМУ РАБОТ. У ПАРАДКУ ДНЯ ЗЬЕЗДУ: БАРАЦЬБА РАБОЧАЙ МОЛАДЗІ, СУПРОЦЬ БУРЖУАЗІІ, СУПРОЦЬ КАПІТАЛІСТЫЧНАЙ РАЦЫЯНАЛІЗАЦЫІ, СУПРОЦЬ ВАЙНЫ І У АБОРОНУ ССЕР СУПРОЦЬ ФАШЫСЦКІХ І САЦЫА-ФАШЫСЦКІХ АРГАНІЗАЦЫІ МОЛАДЗІ, СУПРОЦЬ УРАДУ ТАРАДЭ І УРАДАВЫХ ПАЛІЦЫЙСКИХ РЭПРЭЗІІ. ЗЬЕЗД АБГОВОРЫЦЬ ПЫТАННІ МАСАВАЙ АРГАНІЗАЦЫІ МОЛАДЗІ ДЛЯ УДЗЕЛУ У ЗАБАСТОЎКІ І МАЯ, ПАТРАБАВАНЬ-

Планіт, які вышываюць. Номінальскі партыйны да 1-га мая 1930 г.

Баўгарскія пролетары дзейна рыхтуюцца

ВЕНА, 18. Як паведамляюць з Софій, баўгарскія рэвалюцыйныя арганізацыі рабочай партыі, незалежна прафсаюзы і „сэцыйна-моладзінска“ рабочай партыі дзейна рыхтуюцца да 1 мая. Па ўсёй краіне за апошнія дні распаўсюджваюцца лямучкі і адозвы.

Арышты за падрыхтоўку да 1-га мая

ВАРШАВА, 18. Абавы і арышты сярод рабочых у вятэй сарпача падрыхтоўку да першага мая прымаюць найбольшыя памеры. Галоты паведамляюць аб масавых арыштах у Вілені, Альбоне і Варшаве. Арышты ў Лодзі мітынг, прысвечаны 1-му мая, быў разгортваў крывавай паліцыяй.

Галодны паход на Лёндан

ЛЁНДАН, 18. ЦК Ангельскай кампартыі заклікае за ўсіх брытанскіх і рабочых арганізацый з асабным тортуарным лётарам на пачатку падрыхтоўкі і празадзёна сацыялістычнай 1 мая.

— Навідаўшыся „навінамі“, што ЦК у сваім лісьце, пачынае перадаваць у дзень мобілізацыі мас для ўважнення барацьбы супроць палітыкі „Дня гэтага 1 мая ў Англіі пачаюць быць днём арганізаванай барацьбы і дэманстрацыі рабочых (разам з беспрацоўнымі, днём барацьбы супроць капіталістычнай рацыяналізацыі, супроць імперыялізму, супроць наліваўшага гніту, супроць вайны, небяспекі, супроць падрыхтоўкі вайны з Савецкім Саюзам і г. д. У Цэнтры ўвагі на ўсёй пераходнай кампаніі, — гаворыцца ў лісьце ЦК, — пачаюць быць галодны паход на „Авідан“. Камітэты мітынг. Дзе гэта магчыма, ладзіць быць маршаванне на далёкаму галоднаму паходу.

„Сыстэма эканоміі“ супроць рабочых

ВАРШАВА, 18. — У выніку ўважнення „Сыстэмы эканоміі“ на чыгунцы звольнена каля 4 тысяч рабочых. На падпісках „Работніка“, зараз налічваецца каля 40.000 беспрацоўных чыгуначнікаў. Аб гэтым на чыгунцы сьведчыць той факт, што 50 тысяч работнікаў і адпаведна колькасць падпісак не ахвотны атуецца.

Ударная брыгада імя „Чырвоная Зьмена“

(Па тэлефону ад нашага спэцкора)
Віцебск, 19. У ліцейным цэху завада „Чырвоны Металіст“ арганізавалася ударная комсамольская брыгада з 18 чалавек. Пры абгаварэнні статуту, удзельнікі паставілі мэтамі брыгады імя газет „Чырвоная Зьмена“. Першыя дні работ ударнай брыгады даюць прэмія пачынаючы процант браку. Брыгада я кожным днём заважвае сабе ўсё большы і большы пераўражаньні і аўтарытэт сярод рабочых. Адрэз у тымдзень брыгада будзе сапраўдна-вышываючым тэхнічным водаў.

На кулацкіх землях арганізуюцца маладзёжныя колтасы

Віцебск, 19. На ініцыятыву Віцебскага райкома ЛКСМБ у вёсцы Галыніншчыкі, Наславскага сельсавету на плошчы ў 360 га арганізаваліся маладзёжныя колтасы. Для арганізацыйнай работы райком комсамолу насаў у дэлегат 10 чалавек. У колтасе павінна быць 25 чалавек, з іх 40 процант беспартыйнай моладзі. Першы гарадскі райком Віцебшчыны насаў 5 студэнтаў тэрыі на два тыдні для дапамогі ў працы ўважліваньня доўжэсц.

Цень забастоўак 1926 году ішоў не для гэтых ангельскіх капіталістаў

ПРОЛЕТАРСКАЯ КУЛЬТУРА--МАГУТНАЯ ЗБОЯ Ё СОЦЫЯЛІС-ТЫЧНАЙ ПЕРАБУДОВЕ ВЁСКИ

Клуб, хата-чытальня, лікпункт, бібліятэка павінны перабудавцца ў адпаведнасьці з задачамі суцэльнай калектывізацыі ліквідацыі кулацтва як клясы, па разгортваньню работы сярод батрацтва і беднаты, павінны зьявіцца магутнымі культурнымі штабамі ў арганізацыі работы ў колгасах

Трохмесячнік беларускай і нацменаўскай пролетарскай культуры шмат якімі арганізацыямі ня быў вырыстаны для перабудовы культмасавай работы ў адпаведнасьці з задачамі соцыялістычнага будаўніцтва

Культурна-масавая работа не падпарадкавана задачам калектывізацыі

У Заслаўскім раёне нічога не зробілі па трохмесячніку беларускай і нацменаўскай пролетарскай культуры. Комсамольская арганізацыя не прыстасавала культурнай работы да задач разгортваньня калектывізацыі.

Калі мы возьмем Заслаўскую месна-тэчкувую ачэйку БСМ, якая павінна была-б у гэтай рабоце быць прыкладам для вясковых ачэек, — на вайкі жаль, таксама нічога не зробіла. Мясца цэлы шэраг непрацаваў у культурных установах мястэчка. Напрыклад, у народнае, у зьвязку з трохмесячнікам, нічога ня зроблена. Клуб, які мясца пры Народнае, працуе вельмі дрэнна. Розныя спэтаклі, кіно-пастаноўкі зусім не падпарадкаваны задачам колгаснага будаўніцтва, рабоце сярод бяднейшых колаў сялянства. Гэты клуб зьяўляецца прытулкам для попінаў мястэчка. Батрацтва беднату адтуль выганяюць.

Радзім гучна-гаварыцель, на які патрацілі каля тысячы рублёў, не працуе. У народнае мясца хата-чытальня, але яна зусім не працуе, — ужо два месяцы як не зачынілі. Гэты для хата-чытальні ідуць порамы, але невадзіма кім яны чытаюцца. Батрацтва і бядняцкая моладзь рада была-б пачытаць газету і часопіс, але няма дзе. Тут-жа мясца бібліятэка, у якой налічваецца каля 400 кніг, але яна таксама працуе вельмі дрэнна. Усе кніжкі, якія маюцца, зусім неацэбныя. Зусім няма кніжак аб калектывізацыі сельскай гаспадаркі, аб рабоце комсамольскіх ачэек, аб рабоце сярод батрацтва і беднаты і г. д.

Драмгуртка пры Народнае няма, а ёсьць толькі такі драмгурток, які існуе пры царушні, куды ўваходзяць „артысты“ — ураднікі, антысэміты і г. д. Комсамольская-ж арганізацыя не задумваецца над гэтымі пытаньнямі. Ня глядзячы на тое, што тут загляданым народнаму зьяўляецца комсамалец Ошман, але ачэйка ні разу не паклапацілася

правярнуць работу свайго комсамала.

На лепш абстаіць справа і ў другіх установах н. Заслаўе. У кнігарні зусім няма новых кніжак ні па сельскай гаспадарцы, ні па іншых пытаньнях.

Па вясковых ачэйках справа па правядзеньню трохмесячніку таксама абстаіць вельмі дрэнна. Некаторыя ачэйкі скажы толькі імяны, а практычна нічога не зробілі, як напрыклад: Гатовінская, Сьвікава-Гарадзецкая і інш. Траскоўская ачэйка „апошэ лепш“ ставіць пытаньне: „У нас няма патрэбы займацца трохмесячнікамі, — ёсьць лепшая праца — калектывізацыя“.

У Сьвікава-Гарадзецкім сельсавеце маля вылісавецца газет, пават маюцца такія ачэйкі, якія ня вылісавуюць ніводнага экзэмпляру „Чырвонай зьмены“.

Комсамольскімі ачэйкамі: вельмі дрэнна праводзіцца работа па ліквідацыі няпісьменнасьці сярод батрацтва і беднаты. Лікпунктамі ахоплена

на вельмі мала людзей. Самі комсамольцы, што ўзяліся кіраваць лікпунктамі, вельмі дрэнна працуюць. У Захараўскім лікпункце кіраўнік яго — комсамалец Міцкевіч — праводзіць заняткі вельмі рэдка.

Пры вясковых ачэйках існуюць бібліятэкі, але ў іх больш шкодных „прышчэпаўскіх“ кніжак, чым патрэбных. Аб ачыстцы гэтых бібліятэчак ад шкодных кніг ніводнага ў комсамольскіх ачэек не паклапацілася.

Настаўніцтва ў школах ня тлумачыць задач трохмесячніку. У большасьці школ ужываюцца фізычныя меры ўздзеяньня: зьбіваюць вучняў стаяць у кут і г. д. Беларусізацыя ў школах не працягваецца ў штодзёнай рабоце. У школах Гатовінскага сельсавату настаўнікі заўсёды гавораць па-расейску. Гэтым пытаньнем комсамольская арганізацыя зусім не зацікаўлена. З боку райкому комсамолу не адчуваецца кіраўніцтва. Уся работа праходзіць без удзелу батрацтва і беднаты.

СКЛАЛІ ПЛЯНЫ... АЛЕ НІЧОГА НЯ ВЫКАНАЛІ

Крывасёлінаўская ачэйка ЛКСМБ, Копыльскага раёну спачатку, трохмесячніка беларускай і нацменаўскай пролетарскай культуры складалі пляны, але практычна нічога не ажыццявілі.

Напрыклад, у пляне быў пункт аб арганізацыі школы па пахрытоўцы батрацка-бядняцкай моладзі ў навучальным ўстанове, гэты пункт быў перанесены на абаварэньне школьнага педагогічнага савету самігодзі, які вылучыў настаўніка таа. Прахорэнка для арганізацыі гэтай школы, але ён нічога не зрабіў.

Таксама вельмі дрэнна абстаіць справа з распаўсюджваньнем наладжэнай газеты „Чырвоная зьмена“. Вылісавецца толькі 4 экзэмпляры тады, як у ачэйцы мясца 23 комсамольцы.

У галіне ліквідацыі няпісьменнасьці таксама нічога ня робіцца. Ліквідатары т. т. Чым і Жыжык адвесьліся да гэтай справы па-калябавому. Былі выпадкі, калі лікпункт не займаўся больш як па 3 тыдні. Няпісьменныя „абураліся“ гэтым, перасталі наведваць лікпункт. Культурна-выхаваўчай работы па лікпункце не праводзілася. Работа ў лікпункце не падпарадкавалася задачам колгаснага будаўніцтва. Калі, напрыклад, пры выпуску лікпункту запіталі ў спонсараў: „Для чаго патрэбны нам колгасы“, — дык яны не змагі адказаць.

Вось політычная сутнасьць памылкі т. Чарвякова. Зусім ясна, што мала толькі канстатаваць не, треба паказаць, дзе прычыны памылкі т. Чарвякова. На гэты раз адказаць, што вярнулі памылка т. Чарвякова стаіць у сувязі з яго ранейшымі памылкамі ў разуменьні генэральнай лініі партыі, у прыватнасьці ў колгасным руху. Тады ў поглядах таа. Чарвякова адчуваецца прапоноўнасьцінае невер’е ў посьпехі калектывізацыі, недарэчна клясавая барацьба ў асцы. Таа. Чарвякоў у выніку крытыкі партыі прызнаў тады сваю памылку, выступіўшы з артыкулам у „Зьвяздзе“. Аднак, вярнулі памылка таа. Чарвякова гаворыць аб тым, што ён ня досыць глыбока прадумаў і самакрытыкаваў свае няправільныя погляды. Інакш нельга растлумачыць таго, што ў сваіх апошніх выступленьнях у Сьвіслацкім раёне і на партыяна-дэма-Ф-і „Кастрычнік“ таа. Чарвякоў выявіў новыя памылкі ў пытаньнях калектывізацыі. Вышэйпадае тлумачэньне таа. Чарвяковым устаноўкі партыі на добраахвотнасьці ў калектывізацыі яскрава паказвае, што ім шчыра ня жытыя невер’е і няўпэўненасьці ў здольнасьці партыі пасьпяхова разгортваць колгасны рух на падставе актыўнасьці саміх бядняцка-селянскіх мас. Сваёй апошняй памылкай таа. Чарвякоў паказвае, што ён шчыра і зараз неадарэчнае ўзмацненьня саюзу рабочае клясы і беднаты з селянствам на падставе посьпехаў соцыялістычнага будаўніцтва, не ўважыў зросшай актыўнасьці бед-

наты і батрацтва ў барацьбе з кулаком за калектывізацыю. Адноль вынік таа, што ён свай тлумачэньне добраахвотнасьці калектывізацыі фактычна зводзіць да напору прымусовых мерапрыемстваў зьбіваючы тую партыйную іспіну, што ня толькі беднаты, але і селянства масаю пайшоў у колгасы.

Цэнтральны Камітэт Комуністычнай партыі Беларусі рэзка асудзіў выступленьне таа. Чарвякова. Фрунзаўскі райком Менскай арганізацыі ў сваёй рэзалюцыі паказавае на тое, што выступленьне т. Чарвякова не выадкова, што яго выступленьне цесна звязана з яго ранейшымі памылкамі. Газета „Голас Швайнікі“, крытыкуючы памылку т. Чарвякова, між іншым, зусім правільна гаворыць, што „партыя будзе рашуча біць, не зважаючы на асобы, на ўсіх тых, хто паспрабуе ўжываць опартуністычныя вопыты над ланіскай лініяй партыі ў калектывізацыі“.

У сваім выступленьні на партыяна-дэма-Ф-і ў лісьце ў газету „Голас Швайнікі“ таа. Чарвякоў прызнаў сваю памылку, асудзіўшы сваю спробу абараніць не на сходзе партыяна-дэма-Ф-і „Кастрычнік“ дзе партыйцы жорстка крытыкавалі яго памылку таа. Чарвякова.

Жорстка крытыка з боку партыйных арганізацый дапаможа т. Чарвякову ня толькі прызнаць дапушчаныя памылкі, але і на справе паказаць, што ён іх выпраўляе. Партыйная арганізацыя чакае ад т. Чарвякова доваду шчырасьці яго заяў на практыцы штодзёнай работы. („Зьвяздзе“)

3 200... наведваюць толькі 5

У в. Дудзічы, Калінавіцкага раёну ніякай работы ліквідацыі няпісьменнасьці не праводзіцца.

У вёсцы налічваецца каля 200 няпісьменных, а лікпункт наведвае ўсяго 5 чалавек.

Настаўніца лікпункту — Гінько Я. — зусім гэтай ня цікавіцца. Такія бюракратычныя адносіны да ліквідацыі няпісьменнасьці зрываюць разгортваньне культурна-масавай работы сярод батрацтва і беднаты.

Юнсьельгор К. Р. М.

3-за нядбайных адносін кіраўніка зрываецца работа лікпункту

У пасёлках Макраны, Жарнініцкага сельсавату быў арганізаваны лікпункт. Спачатку дэталі добра праводзіліся заняткі, наведвальнікаў было вельмі шмат. Але... толькі спачатку. Наступнае справа пачала пагоршвацца: перш-на-перш распалася група наведвальнікаў, таксама пачаўся лік наведвальнікаў

і ў групе зусім няпісьменных ксё становіцца тлумачыцца нядбайнымі адносінамі да нагадчыцы лікпункту таа. Якая зусім не зьяўляецца нават у вызначаны дні. Ёсць ачэйка стаіць у баку таа важнага пытаньня.

Чырвоны ас.

І чорная дошка ня ўздзейнічала

Да трохмесячніку беларускай і нацменаўскай пролетарскай культуры Пашчаніцкі РК ЛКСМ адвесьліся па-калябавому. У зьвязку з тым, што „Чырвоная зьмена“ завесла Пашчаніцкую арганізацыю на чорную дошку за бяздзейнасьць, арганізацыя дала штуршок у правядзеньні задач, паставіўшы трохмесячнікам. На сьняжні дзень можна адначыць цэлы шэраг дасягненьняў.

Заклучаная ўмова па сацсаборніцтву паміж пашчаніцкай і бягомальскай арганізацыямі таксама дала вайкі штуршок у рабоце абедзьвюх арганізацый. Ачэйкамі на месцах дэталі добра праводзіцца пахрытоўка да політбю. Разгортвае культурна-масавае работа сярод батрацтва і беднаты. Арганізаваны дэталі брыгады: літаратурна-настаўніцкая і культурна-масавае. Кожная з гэтых брыгад мае належны гурткі. Гэты метад работы вельмі сабе апраўдаў. Амаць на ўсіх ачэйках праводзілі літаратурныя дыспуты з

важкім актыўным удзелам пай і батрацка-бядняцкай ксё таксама абаварваліся дэталі культурнай ліквідацыі. Адно вельмі дрэнна, што пытаньні ня ўважваюцца з кі т. калектывізацыі, работа сярод батрацтва і беднаты. Кіраўнік пашчаніцкага райкому комсамолу таа. „Не магу я, братцы, гаспадарыць кампаніі падмацаць на велькіх месячнік“. Гурткі „Літга“ і „Зьвязды“ ня прымаюць ніякага ў трохмесячніку.

Зусім дрэнна абстаіць падпіска па газеты.

Васіль

Трохмесячнік мянялі на абшталі і на абшталі тальскія вярхоўныя

Нова-Дзедзінская ЛКСМБ нічога не зрабіла па трохмесячніку беларускай і нацменаўскай пролетарскай культуры. Кіраўнік гурткі сярод батрацтва і бядняцкай моладзі было праведзена. Самі комсамольцы надаюць пытаньню вельмі мала увагу; зусім мала зьяўляюцца газет і не пашыраюць сярод сялянства. Заматэ, каб наладзіць турную работу ў хата-чытальні, закупіць літаратуру па калектывізацыі комсамольцы ідуць на ватаўскія, мяшчанскія чоркі.

Кавалеры

Культустановы сярадам з комсамольцамі

В. Чорная (Шмаў) знаходзіцца ад Шмаў, тут маюцца турныя ўстановы: клуб, хата-чытальня і г. д. Ёсць шмат пай могуць паставіць культурную работу на належную вышыню комсамольская ачэйка, ня ў гэтым напрамку нічога ня прычытальні існуюць гурткі бязбожні, Чырвонага Крыжа але гэтыя гурткі зусім бяздзейныя. Комсамольская ачэйка зьяўляецца па трохмесячніку бяздзейнае, але нацыянальнае культуры. Бібліятэка нічога не робіць, — ужо шкодныя вайкі.

Цім. Чарні

АБ НОВАЙ ПАМЫЛЦЫ ТАВ. ЧАРВЯКОВА

Прызнаньне і выпраўленьне політычных памылак, дапушчаных пасобнымі членамі, партыя заўсёды лічыла таю-жа прынцыповай справай, як і барацьбу з самымі гэтымі памылкамі.

Барацьба з памылкамі і ўхіламі ад генэральнае лініі партыі ёсьць, перш за ўсё, справа большаўскай мобілізацыі партыйных і беспартыйных мас на ажыццяўленьне задач соцыялістычнага будаўніцтва. Вось чаму партыя крытыкуе памылкі сваіх асобных членаў зусім адкрыта перад масамі.

Дзякуючы гэтай адкрытасьці жорсткай большаўскай крытыцы політычных памылак, неспрымальнай барацьбе на два фронты, як з правым, найбольш небясьпечным на даным этапе, ўхілам, так і з „левым“ ахіламі, што ўзбываюць правых, — партыя павышае сваю большаўскую бяздольнасьці і аўтарытэт сярод самых шырокіх рабочых і бядняцка-селянскіх мас.

Так іменная партыя паставіла пытаньне і аб памылцы т. Чарвякова, якую ён дапусьціў нааўна ў сваёй рабоце па калектывізацыі ў Сьвіслацкім раёне. Гэта памылка т. Чарвякова выявілася на сходзе партыяна-дэма-Ф-і „Кастрычнік“. Актыўна Менскай парт арганізацыі, на якім выступаў таа. Чарвякоў, гэта памылка ўжо вядома і асуджана партактывам. Але, няколікі справа ідзе аб лініі партыі

у калектывізацыі, аб пасьпяховай барацьбе з правым і „левым“ опартунізмам, паколькі і перапрацаваны памылка т. Чарвякова звязана з яго ранейшымі памылкамі, мы павінны дэталі не да ведама ўсёй партыі. Тым больш, што няправільнае выступленьне т. Чарвякова ў Сьвіслацкім раёне магло дэзарыентаваць мясцовых партыйных працаўнікоў і арганізацыю.

У чым-жа політычная сутнасьць памылкі т. Чарвякова? Яна ў тым, што т. Чарвякоў няправільна зразумёў і няправільна тлумачыў сходу беднаты і селянства ўстаноўку партыі аб добраахвотнасьці ў калектывізацыі. Калі таа. Чарвякоў на сходзе было паставлена пытаньне: „Абавязкова ці не, ёсьць у колгасы“, т. Чарвякоў даў такое тлумачэньне на запытаньне, што дазволіў сабе прывесці паралель у разуменьні добраахвотнасьці паміж уступленьнем у колгасы і прызывам у Чырвоную армію. Прычым т. Чарвякоў з свайго параньня зрабіў такі вывад: „Адным словам, гэта служба (у Чырвонай арміі) добраахвотная; але папраўдзіце не пайсьці ў Чырвоную армію, вас прымусяць“.

Зусім відавочна, што падобнае тлумачэньне зьяўляецца грубым, няправільным і не адпавядае тым тлумачэньням, якія давала партыя ў сваіх шматлікіх дырэктывах і ў апошніх артыкулах т. Сталіна.

Дякнэце таварышы з АК і 2-га райкому ЛКСМБ, што вы зрабілі для таго, каб колектыў „Чырвонага Мэталістага“ хутчэй справіўся з выпраўленьнем дапушчаных прарываў

... Г. ан. Насъпах, непадры хто- гд-комун у нас прайшоу неорганизо-

1950-1951

на шорату моманту з законом.

За несправажанасть з профсаюзамі
у большасці відаў мы самі. Мы
ні ўсёй правдай разам з профса-
юзамі а там, дзе відавочна спраўды
профсаюзы, мы не навучыліся хутка
на гэта разглядаць.

Г. ин. насыпех, непадры хто-

1950-1951

на шорату моманту з законом.

(Прагматизм)

Паходжаньне вялікадню

Ніколі барацьба з рэлігіяй не на- бывала такога сугуба палітычнага характару, як цяпер, у зьвязку з судовай калектывізацыяй, ды зьм- выдачай культава, як класу. Пад- час вялікодных сьвят паны і ву- лагі распачынаюць ашча большую агітацыю супроць калектывізацыі, супроць бесперапынкі, супроць но- вага быту. Апазіцыяныя легенды пра унаскрасьне Хрыста, яны ў пера- вах і малодзых будучы іхняўца нацкоўваюць адсталую частку пра- мазаксэцыі на савецкую ўладу. Яны, адчувачы сваю пагібель, будучы намаганьня выкарыстаць усё, што толькі ў сіла, каб толькі пераап- радаваць сьмелымі тэмпа сав- ецкага будаўніцтва. Культава буд- дзе моабізаваць вакол сабе пэўную агра- паню, сэкцантаў, розных пра- хадзімцаў сьвету.

Вялікодныя дні дым будучы вы- карыстоўваюць для таго, каб сар- паць пэўную кампанію, для таго, каб адарваць працоўнае сялянства ад калектывізацыі. Трэба раста- умаць працоўным класавую сут- насьць рэлігіі, растаумаць, як пэўна ў людзей вера ў бога, як паралелізаваць сьвятны дым рэлігіі зьм- вычэй.

Вялікодныя сьвятны сьвяткавалі яшчэ ў дахрысьціянскія часы. Са- ма слова пасха («посх») транзі- оны ў аўраў аж за тысячы год да таго, як хрысьціянства пача- ле сьвяткаваць. Даўнія прадкі аўраў жылі ў жыгалагадоўлі. Цэлы год яны галалі свай буды па стэпах Аравіі ды Палестыні. Увесну, пад час прыльоту новай худбы, дым дужа турбаваліся: ці будзе шчас- лівы год? І вось каб зьмясьціць бога, яны пачалі прыносіць у ах- няру перапакоў—жывілы, якія на- раджаліся. Так зьм- вычэй абрад пасхальнага агніці, пра якога апавя- дае біблія.

Калі аўры аселі ў Палестыне, зьм- вычаліся ў земляробскіх ха- ва- нскіх аўрадах і самі пачалі жыць ў аўрадах, дык да ста- рых абрадаў залучылі і новы— земляробскі. Так зьм- вычэй прыносіць падарункі богу: віно, хлеб (жары, маца). Вакол гэтых абрадаў яны ўтварылі легенды пра тым прычыны, якія нарадзілі самі гэтыя зьм- вычэй. Так нарадзіліся ка- жд- легенды пра паходжаньне вяліка- дню, як сьвятны, калі яны пазба- віліся ад боскага гнесьву.

Вялікі ўплыў на хрысьціянскія вялікодныя абрады мела і даўняя бабілёнская культура. З некаторых бабілёнскіх містычных абрадаў у канцы-канцоў выліла сьм- вычэйскае апавяданьне пра Хрыста, пра яго пакуты і ўнаскрасьне. Даволі нараўнае рэлігійнае апавяданьне пра гэты сьвятны ў даўнім Бабі- лёне, каб перакаваць у тым, што хрысьціянскі вялікодзень цалкам на- гадае іх.

У старажытнім Бабілёне ўвесну асабліва шанавалі бога расьлі- ня, якога звалі Тамуз. Любі тады ду- малі, што і ў расьліні ёсьць душа. Калі расьліны паміраюць і бог рась- лін паміраў, калі дым ўнаскрасаў, і бог унаскрасаў, і тады пачыналі радавацца, веселіцца, прыносіць ба- гом падарункі, наладжваюць асаблівы рэлігійныя працэсы.

У гонар гэтага Тамуза ў да- хрысьціянскую эпоху сьвяткавалі ниспаве- велічэскае, што нага- дае вялікодзень. На вуліцах Бабілё- ну асабліва аўраўтаў ў царскіх ўбраўніх зьм- вычэйлі. Перад імі сла- лі на вуліцах кэўры і відэлі пал- марныя гоўлі. Сапраўдны-ж цар над гэтым час кайўс ў горах у храме і жрацы білі яго па шыках аж покуль ён пачынаў плакаць. Гэта азначала, што бог дараваў яму гра- ці і ён зноў можа царстваваць. І таго павольнік, што ўрачыста вэ- лілі на вуліцах, забіралі і прыно- сілі ў ахняру, а другіх вызвалілі ад нявольніцтва, цэлы год гадавалі на дзяржаўны кошт. Калі надых- одзіла сьвятны паскі, дым і яго су- стравала та-ж самая доля, што і папярэднік.

Грані таксама сьвяткавалі сьвя- та Адама—бога расьліня. Адам таксама штогодні паміраў разам з расьлінямі, а ўвесну ўнаскрасаў, штогод на страстны тыдзень ў Гра- цы адбывалася рэлігійная служба і містэрыі, у якіх павялілі паку- ты, сьмерць і ўнаскрасьне Ада- ма. Яго апавядалі жонкі, выно- сілі яго вопратку, а потым капа- лі ў пячоры і ганьлі некалькі дзён. Жонкі плакалі, а расьліны а- нымі валасамі кадалі і аддаліся ў храме жрацаў. Потым, калі бог унаскрасаў, пачыналася радаснае сьвятны, агні, банкетны, ежкі. Сьвят- кавалі сьвятны тры дні. Зьм- вычэй, што ўсе гэтыя абрады запавячаны ў культаў бабілёнскага Тамуза і грацкага Адама.

Параўнаем гэтыя сьпэцыялі- стычныя сьм- вычэйныя абрады з хрысь- ціянскімі сьм- вычэйнымі. Тут адра- зу кідаецца ў вочы надзвычайная падобнасьць. Бабілёнскае ниспавя- ка, што азначае Тамуз, урачыста возіць па вуліцах і кідаюць яму пад ногі галы і адэжу; і хрыста ўрачыста сустрэкаюць у Ерусаліме на асьле, кідаюць палымныя гоў- лі. Ниспавяка апазіцыяныя царом. Хрыста гэтак сама. Потым гэтага цара катуюць, іх Хрыста таксама расьлінаюць. Вопратку Адама ў Гра- цы апазіцыяныя, кавяюць у пя- чоры, а потым выносяць і Хрыста кавяюць і ён унаскрасае...

Усё тое, што было ў аўраў, у Бабілёне ды ў Грацы перапа- лі нашы прадкі—славяне. Надыходзі- ла вясна, зьм- вычэйлі дрэвы, прыхата- лі ітункі, цяпелі, і вось у гонар усяго гэтага хрысьціянства сьвяткі пэрбу, апазілі ў цеста жаваранкаў, фарбавалі ў чырвоны колер яйцы, яны нагадвае сабою сонца. Распа- чыналася служба, земляробы спада- валіся ў ўраджай і вось у гонар богавай ўраджайскай цэлы паску, што нагадвае сабою сымбаль ўра- джайскай. На вялікодзень пасыла доўгай зімовай разлуцы ўсе выхадзі- ліся, палаваліся, абмываліся фар- баванымі яйцамі, адганялі зьм- вычэй духаў рознымі выгукамі, а каб за- добрыць душы апазіцыяны—абма- валі крывёю яйцы і частавалі іх. Так зьм- вычэйлі абрады хрысьціянства, фарбавальне яец, вялікодныя зьм- вычэйны.

Такім чынам, мы даведвалі па- хаджаньне вялікодных сьвят і да- ведаліся, што Хрыстос ніколі ня жыў, не паміраў, не ўнаскрасаў, а што ўсё гэта ёсьць запавячаныя зьм- вычэй і легенды ды казкі стара- жытных народаў, або старажытнае сьвятны вясны.

Трэба разгортнаць шырокую і глыбокую антырэлігійную прапага- нду, каб працоўныя сьм- вычэй пераста- лі верыць гэтым казкам, каб сталі бяз рэлігійнага дурману будаваць новае жыццё. На вялікодзень трэба, каб усе колгаснікі працавалі. На вялікодных сьвятках мы без па- раднасьці, бяз шуму, ды сур'ёзнаму будзем праводзіць антырэлігійную работу, павячэваць шэрагі залучэ- ных бязбожнікаў.

В. С-ны.

Шахматы і ша

Хто выйграе

Белыя: Дб2;
Чорныя: Пр—д8, е7, ф3, в2, б4.

Гэтае становішча надрука- вана ў «Шахматі», выд. «П. Аўтар кніжкі тал. Вусьцікус» што ў гэтым становішчы белыя выйграюць, бо іх дамка затра- ўсе 8 шахаў чорным. Але ў так, чорныя могуць аддаць 3 а рэштую прайсці ў «дамкі», бязумоўна, выйграюць. Як чор- ным выйграць?

Усебеларускі турнір чых, колгаснінаў гасьнінаў

Б мая ў Менску пачынаецца лярскі шахматна-шахматны турнір чых, колгаснінаў і савя- тэ. Намыла кожнай акругі буд- дзена ў 4 рабочы-шахматны- наго рабочага ш-ста і 2 колгас- савяцінаў. У першым разе шахматнай практыцы будзе залік выніку па асобна «па- тах і шахмат», а разам.

„Рыхтуюць“

У сучасны момант, калі пар- тый паставіла пытаньне аб падрыхтоўцы рабочых у раб- факі, ВДУ і ішч. навуцальныя ўстановы, на ф-цы „Дняпроў- ская Мануфактура“ у гэтым напрамку нічога ня зроблена.

Вылучылі для падрыхтоўкі на аучобу некаторых рабочых, але фабкам нічога не зрабіў для таго, каб яны вучыліся.

Фабкому неабходна заняцца гэтым пытаньнем і хутчэй ад- чыніць курсы.

Сорочкін И.

Пачаўся новы набор на курсы шофэраў

Менская Бірка Працы паво- дамае, што пачаўся набор на курсы шофэраў, арганізаваныя Менскай Біркай Працы. Заявы беспрацоўных прымаюцца па ўсіх аэкіях да 26-4.

Паведамленьне

Фрунзавой РИ АНОМБ. 21 пр- а 7 гадзіне ўвечары ў памя- ФРІ: дывалы ноступных тэма- раў: Чырвоны тэахотыльчым. Фабрына, Белжылозав, аправа- роў, політэхнікум, меабудтр- нарная фабрына. Прывоўнічан- ном-прадаўнікоў павялічаных наў абавязкова.

Адказны рэдактар—Рэдкале

3 ПРЫЧЫНЫ БЯЗЬДЗЕЙНАСЬЦІ

райномаў і ячзек КСМ Гомельскай акругі ў правядзеньні 2-х-тыднёваў уцягненьня працоўнай моладзі ў МОПР,

гомельскі анругном працягнуў двухтыднёвк да 27 красавіка

Калі да абвешчэньня двухтыд- нёваў аўраўні комсамольцаў і ра- бочай моладзі ў МОПР комсамоль- сьня арганізацыі Гомельскай акругі, што на гэтым фронце ў іх усё добра, дык ватое за апошнія два тыдні асрава выявілася вельмі трывожнае становішча з удзелам комсаколу ў МОПРы.

Большасьць райкомаў і ячзек ні- чога не зрабілі ў галіне інтэрна- цыянальнай работы, якая праводзі- лася аўраўні МОПРы. Райкомы КСМ павялілі пісьмовую дырэктыву аўраўні аб двухтыднёвкі і на гэтым супакоіліся, нават не павялі- павялілі правяральны ход гэтай ра- боты. Уважалі РИ КСМ, пакуль ня прыехаў прадстаўнік АК для правэркі ходу двухтыднёваў, ні- чога не зрабіў, каб зьмясьціць ком- самольскую масу і рабочую мо- ладзь з гэтай важнай задачай.

У Інаварыно зусім ня ведалі аб гэтай кампаніі. Рэчышч РИ вынес палы шэраг рашэньняў, якія за- сталіся толькі на паперы. Выду- чаны штаб нічога не зрабіў. Та- ксама і на астатніх райкомах нічо- га ня зроблена ў гэтай галіне.

Нова-Беліцкі раён пачаў право- дзіць гэту работу з 2-га красаві- ніка (апошні дзень двухтыднёваў). Гарадзкі раён сваіх дырэктыв не даваў да шэрагу ячзек. Комсамоль- ская аўраўні саюзу працэсэветы ў блгучых справах сходу абвешчала: ПРАВОДЗІЦА ДВУХТЫДНЁВІК, ХТО ХОЧА—ЗАПІШЭЦСЯ. Гэта ў той час, калі да саюзу пра- цэсэветы амаа зусім няма аўраўні МОПРы.

На швейнай фабрыцы з 100 ком- самольцаў у МОПРы налічвалася ўсёго 20-30 чалавек. Ніхто з акту- альных у МОПРы аўраўні аўраўні не састаліся. Некаторыя комсамоль- цы адмаўляюцца ад МОПРы аўраўні работы мэтывуючы: „Дайце больш адказную работу“.

У Залінейным раёне, на заводзе імя Леніна ў МОПРы саста- ліся менш 50 проц. комсамольцаў. Дырэктыва разглядалася толькі ў трох цэхавыхках. Большасьць яч- зек гэтага пытаньня яшчэ не аб- гаварала.

У той час, калі мы масе праяў- леньні інацыянальнай абмыва- насьці ў моладзі, найменшыя зьм- вычэй пытаньні сацыялістычнага бу- даўніцтва з міжнароднымі рэволю- цыйнымі рухам, факты антысэмі- тызму ў асяродку адсталой мо- ладзі, — у нас так дрэмна растаў- лена МОПРы аўраўні работа.

МОПР у гэтым напрамку зьм- вычэй школа практычнага ўця- гненьня моладзі ў інтэрнацыяна- лную работу, зьм- вычэй падрастаю- чае пакаленьне з рэволюцыйным рухам і класовай барацьбой аўраў- божком.

Вось чаму бюро Гомельскага а- нругонага камітэту ЛКСМБ, заслу- хаўшы дэкада аб ходзе двухтыд- нёваў, прызнала апазіцыю больш- шасьці райкомаў да справай на- дрыхтоўкі і ходу кампаніі моладу- шчальнымі і вынесла вымову ўс- му саюзу бюро РИ ЛКСМБ Ува- раўніага і Рэчышчскага раёну. Радам з гэтым адначыла, што працэсэ- ная за час двухтыднёваў работа

не дасягнула мэты, а дзеля гэтага працягнула яго тэрмін да 27-га красавіка.

Застаўшыся 10 дзён павінны быць выкарыстаны на 100 проц. уцягненьне комсамольцаў і ра- бочай моладзі ў шэрагі МОПРы, правя- дзеньне інтэрнацыянальных нсча- роў, правэрку работы комсамоль- цаў, якіх прадуць у МОПРы і ў далейшым перайсці да сьм- вычэй- тымай павячэваў работы на інтэр- нацыянальнаму выхаваньню мо- ладзі.

Г. Плоткін.

Уцягнулі 20 ча- лавек

Першынякая аўраўні ЛКСМБ, Каменскага сельсавету за вельмі ма- лы час уцягнула ў ком- самола новых 20 чалавек з батрацка-бядняцкай моладзі. Паступілі са- мия шчырыя ўдзельнікі ў колгасны будаўніцтва. Яны зьм- вычэйліся прыклад- нейшымі ў падрыхтоўцы да вясеньняй сяббы. Пер- шымі адсартавалі на-

Мікола Садоўскі.

ЗЫБІРАЙЦЕ ЛЕКАВЫЯ ТРАВЫ!

ВУЧНІ ШКОЛ І ПІОНЭР-АТРАЛЫ АРГАНІЗУЙЦЕ БРЫГА- ды ПА ЗБОРУ ЛЕКАВЫХ ТРАў. НЕ ДАВАЙЦЕ ГІНУЦЬ У ПАЛЭХ СОТІЯМ ТЫСЯЧ РУБЛЕў!

ЗБОР ЛЕКАВЫХ ТРАў—

ДОБРЫ ЗАРАБОТАК

ДЛЯ ДЗЯЦЕЙ БЕДНАТЫ.

Белмадгандэль ў багучым годзе, як і ў мінулыя гады, ПРАЗ УСЕ АПТЭКІ ў раёнах і ў гар. Боларуді купле-ва- вышаныя дым. расьліны: валер'ян, беліцу, талаконку, палынь (ліот), лінавы цвэст, чарніцы, лінападзі (до- раз), маляну ошманую, ядавоц (агды), опары- нью (чорныя рэжкі шыты), дубоўку—корань, крапіўну ліот, перу крушыны, імен, омарч- кі, халёвыя пупышкі, рабіны (агалы), алу- ванцы (корань), муршавыя яйкі, нямю- шыну чыраўну, верны корань А Ч Ы Ш Ч А Н Ы

Па ўсіх пытаньнях апарочаліся ў бліжэйшую аааду. Белмадгандэль, Менск, Плян Волі, 29.

ЦЭНТРАЛЬНАЕ ВЫДАВЕЦТВА НАРОДАў СССР

МЕНСКАЕ АДДЗЯЛЕНЬНЕ

ПАДПІСКА НА САМАВУЧЫЦЕЛ

НЯМЕЦКАЕ І АНГЕЛЬСКАЕ МОВ

ПРЫМАЕЦА ў НАСТУПНЫМ ПАРАДКУ

пры падпісцы . . . . . 1 руб. 50 ко

атрыманьні 3 выпуску 1 руб. 25 ко

6 выпуску 1 руб. 25 ко

9 выпуску 1 руб. —

Усяго 5 руб. за 20 выпускаў.

КУРС РАЗЬБІЧАНЫ НА ДВА ГАД

падпіска прымаецца на кніжнай ба

(КОМСАМОЛЬСКАЯ, № 5)

Згублены

— Згублен профсаюны білет друкароў на імя Саковіча П. М.

за № 147789, які лічыць но- дым.

— Згублен профсаюны на імя А. Каніты, лічыць но- дым.